

RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TIPIČNIH POSLOVNIH DOGAĐAJA I SASTAVLJANJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA U PODUZEĆU KOJE SE BAVI TRGOVINOM NA PRIMJERU CENTAR VIJAKA d.o.o. OSIJEK

Balić, Mateja

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:145:644498>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-05**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski stručni studij Računovodstvo

Mateja Balić

**RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TIPIČNIH POSLOVNIH
DOGAĐAJA I SASTAVLJANJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
U PODUZEĆU KOJE SE BAVI TRGOVINOM NA PRIMJERU
CENTAR VIJAKA d.o.o. OSIJEK**

Završni rad

Osijek, 2021.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddiplomski stručni studij Računovodstvo

Mateja Balić

**RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TIPIČNIH POSLOVNIH
DOGAĐAJA I SASTAVLJANJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
U PODUZEĆU KOJE SE BAVI TRGOVINOM NA PRIMJERU
CENTAR VIJAKA d.o.o. OSIJEK**

Završni rad

Kolegij: Osnove računovodstva

JMBAG: 0010223867

e-mail: mbalic@efos.hr

Mentor: izv.prof.dr.sc. Blaženka Hadrović Zekić

Osijek, 2021.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Undergraduate Professional Study Accounting

Mateja Balić

**ACCOUNTING AND PREPARATION OF FINANCIAL
STATEMENTS OF TRADE COMPANY IN CENTAR VIJAKA
d.o.o. OSIJEK**

Final paper

Osijek, 2021.

**IZJAVA
O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI,
PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA,
SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA
I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA**

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. Izjavljujem da sam autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Mateja Balić

JMBAG: 0010223867

OIB: 18998327419

e-mail za kontakt: mateja.balic32@gmail.com

Naziv studija: Preddiplomski stručni smjer Računovodstvo

Naslov rada: Računovodstveno praćenje tipičnih poslovnih događaja i sastavljanje financijskih izvještaja u poduzeću koje se bavi trgovinom na primjeru CENTAR VIJAKA d.o.o. Osijek

Mentor/mentorica diplomskog rada: Izv.Prof.Dr.Sc. Blaženka Hadrović Zekić

U Osijeku, 2021. godine

Potpis:

Mateja Balić

RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TIPIČNIH POSLOVNIH DOGAĐAJA I SASTAVLJANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA U PODUZEĆU KOJE SE BAVI TRGOVINOM NA PRIMJERU CENTAR VIJAKA d.o.o. OSIJEK

SAŽETAK

Trgovina je gospodarska djelatnost kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u svrhu ostvarivanja dobiti na tržištu. U radu su obrađeni sukladno Zakonu o trgovini, pojam trgovca i njegova uloga u trgovinskoj djelatnosti, upravljanje trgovačkom robom. Objasnjeno je cjelokupan proces nabave trgovačke robe te na koje načine se roba zaprima, evidentira i zadužuje na skladište. Objasnjena je prodaja robe na veliko i malo. Na primjeru poduzeća Centar vijaka d.o.o. Osijek prikazan je proces prodaje robe i utjecaj promjena na sastavljanje bilance i računa dobiti i gubitka, a time i na uspješnost poslovanja.

Ključne riječi: nabava, trgovačka roba, financijski izvještaji, Centar vijaka d.o.o. Osijek

ACCOUNTING AND PREPARATION OF FINANCIAL STATEMENTS OF TRADE COMPANY IN CENTAR VIJAKA d.o.o. OSIJEK

ABSTRACT

Trade is the economic activity of buying and selling goods and / or providing services for the purpose of making a profit on the market. The paper deals with the concept of trader and his role in trade, management of merchandise in accordance with the Trade Act. The entire process of procurement of merchandise is explained and the ways in which the goods are received, recorded and credited to the warehouse. Wholesale and retail sales of goods are explained. On the example of the company Centar vijaka d.o.o. Osijek shows the process of selling goods and the impact of changes on the compilation of the balance sheet and income statement, and thus on business performance.

Keywords: procurement, merchandise, financial report, Centar vijaka d.o.o. Osijek

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. REGULATORNI OKVIR TRGOVINSKE DJELATNOSTI	2
2.1. Pravni status trgovca	2
2.2. Porez na dodanu vrijednost u trgovinskoj djelatnosti.....	3
3. POJAM TRGOVAČKE ROBE	4
3.1. Trgovina na veliko.....	6
3.2. Trgovina na malo	7
3.3. Komisiona prodaja.....	9
4. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TRGOVINE NA PRIMJERU CENTAR VIJAKA d.o.o. Osijek	10
4.1. Računovodstveno praćenje nabave trgovačke robe u Centru vijaka d.o.o.....	10
4.2. Računovodstveno praćenje zaduženja trgovačke robe u Centru vijaka d.o.o. Osijek.....	12
4.3. Računovodstveno praćenje prodaje trgovačke robe na primjeru Centar vijaka d.o.o. Osijek.....	14
5. SASTAVLJANJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU CENTAR VIJAKA d.o.o. OSIJEK.....	16
5.1. Bilanca poduzeća Centar vijaka d.o.o. za 2020. Godinu	16
5.2. Račun dobiti i gubitka poduzeća Centar vijaka d.o.o. Osijek.....	21
6. ZAKLJUČAK.....	25
LITERATURA	26
PRILOZI	27

1. UVOD

Pod trgovačkom robom podrazumijevamo materijalnu imovinu koja se pribavlja radi njene daljnje prodaje. Svrha rada je pobliže objasniti proces nabave trgovačke robe te njezinu evidenciju, daljnju prodaju te proces određivanja cijene koju na kraju procesa prodaje plaća kupac za kupljenu robu. Kroz rad obrađen je regulatorni okvir trgovinske djelatnosti, računovodstveno praćenje i evidencija različitih procesa trgovačke robe. Obrađen je proces nabave trgovačke robe, prodaja robe na malo i veliko te sastavljanje financijskih izvještaja na primjeru poduzeća CENTAR VIJAKA d.o.o. Osijek gdje su prikazani dokumenti s kojim se poduzeće svakodnevno koristi u poslovanju trgovine.

Rad se sastoji od šest međusobno povezanih cjelina. U uvodnoj cjelini definiran je cilj i struktura rada. U drugoj cjelini sukladno Zakonu o trgovini i Zakonu o porezu na dodanu vrijednost obrađuje se regulatorni okvir trgovinske djelatnosti. Nadalje, treća cjelina posvećena je računovodstvenom praćenju tipičnih poslovnih događaja u trgovini na malo i trgovini na veliko, a četvrta cjelina temelji se na praćenju nabave, uskladištenja i prodaji robe na primjeru poduzeća Centar vijaka d.o.o. Osijek. U petoj cjelini prikazana je uspješnost poslovanja poduzeća. Na kraju rada iznesen je zaključak te naveden popis literature i priloga. Za pretraživanje informacija koristili su se primarni izvori informacija kao što su stručna literatura, propisi te podaci s interneta.

2. REGULATORNI OKVIR TRGOVINSKE DJELATNOSTI

Zakon o trgovini ((NN 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/13, 30/14, 32/19, 98/19, 32/20) jedan je od zakona koje koriste poslovni subjekti koji su usmjereni na obavljanje trgovinske djelatnosti. Zakonom o trgovini reguliraju se i nadziru uvjeti obavljanja trgovinske djelatnosti na domaćem tržištu i obavljanju trgovine s inozemstvom. Zakon o trgovini je općeprihvaćen i predstavlja primarni zakon koji se odnosi na trgovinsku djelatnost, iako postoje i drugi pravilnici i propisi kojima se uređuju područja trgovine koje Zakon ne pokriva. Na trgovinu se u najširem smislu odnose odredbe propisa o radu i zaštiti na radu, kao i sanitarni, porezni i slični propisi. Trgovina je, u smislu ovoga Zakona, „gospodarska djelatnost kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u trgovini u svrhu ostvarivanja dobiti ili drugog gospodarskog učinka, na domaćem ili inozemnom tržištu.“ (Zakon o trgovini, NN 68/13, čl. 3). Liberalizacija tržišta, točnije trgovinske djelatnosti, utječe na povećanje tržišne konkurencije, razvoj novih tehnologija, pružanja različitih usluga i oblika trgovanja kao i veću dostupnost proizvoda, a rast maloprodaje kao pokazatelj potrošnje znatno potiče rast gospodarstva u cjelini kao i profitabilnost u drugim granama gospodarskih djelatnosti.

2.1. Pravni status trgovca

Trgovinsku djelatnost mogu obavljati trgovac i gospodarski subjekti. Trgovac je pravna ili fizička osoba koja predstavlja posrednika između proizvođača i potrošača u prometu robom. Njegova dužnost je pružanje usluga u trgovini te nabava i prodaja robe. Kako bi trgovci legalno mogli obavljati trgovinsku djelatnost vrlo je bitno da izvrše upis u registar i ispune opće uvjete i svu potrebnu dokumentaciju koja se odnosi na način prodaje, vrstu robe i tome slično, ali i registriranje odnosno upis djelatnosti. Gospodarski subjekti i trgovci u statusu pravne osobe upisuju djelatnost trgovine u sudski registar trgovačkog suda ovlaštenog prema sjedištu pravne osobe. Temeljem čl. 4. st. 2. Zakona „trgovac obavlja djelatnost trgovine slobodno i pod jednakim uvjetima na tržištu, na način da se ne sprječava, ne ograničava i ne narušava tržišno natjecanje.“ (Zakon o trgovini, NN 68/13, čl. 4).

Prodajni objekt treba sadržavati sve bitne podatke o trgovačkoj robi koju prodaje, a to su naziv dobavljača, nadnevak isprave o razduženju ili zaduženju robe, naziv, mjerna jedinica i količina robe, prodajna cijena robe te promjena prodajne cijene. U slučaju dolaska inspekcije

trgovac je dužan osigurati nadležnoj osobi potrebnu dokumentaciju iz koje su vidljive sve informacije o nabavi određene robe, primjerice tko je dobavljač, datum zaduženja ili razduženja robe, prodajna cijena i tome slično. Na proizvodima koji se prodaju potrošačima trebaju biti istaknuta osnovna obilježja proizvoda kao što su naziv proizvoda, sastav, svojstva i tehnička obilježja proizvoda, naziv i sjedište proizvođača ili uvoznika koji ima sjedište na području Europske unije. „Trgovac mora jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti iznos maloprodajne cijene i cijene za jedinicu mjere proizvoda ili usluge koju pruža.“ (Zakon o zaštiti potrošača, NN 14/19, čl. 7). „Ako trgovac prodaje proizvod koji ima grešku, mora jasno, vidljivo i čitljivo označiti na proizvodu ili na prodajnom mjestu da je riječ o prodaji proizvoda s greškom te upoznati potrošača u čemu se sastoji greška na proizvodu.“ (Zakon o zaštiti potrošača, NN 110/15, čl. 22).

2.2. Porez na dodanu vrijednost u trgovinskoj djelatnosti

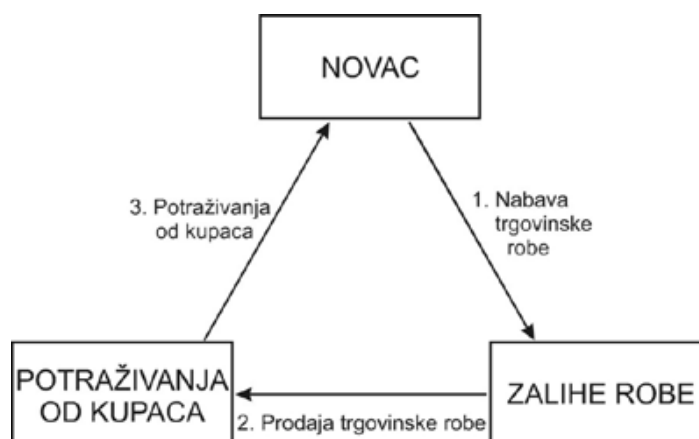
Prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost (PDV), (NN 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20), „PDV predstavlja prihod državnog proračuna Republike Hrvatske i kao takav obračunava se i plaća prema odredbama Zakona.“ (Zakon o porezu na dodanu vrijednost, NN 115/16, čl. 1). Svaki građanin prilikom kupnje nekog dobra ili plaćanjem usluge snosi PDV koji je uračunat u cijenu. Oporezivanju podliježu isporuke dobara i obavljene usluge, vlastita potrošnja, uvoz dobara u Hrvatsku. Temeljna pretpostavka oporezivanja PDV-om jest ispostava računa. Sadržaj računa propisan je zakonom, a račun se ispostavlja u dva primjerka: jedan za kupca, a drugi ostaje trgovcu.

Prema članku 79. Zakona o PDV-u „račun mora sadržavati broj računa i datum izdavanja, naziv, adresu, osobni identifikacijski broj ili PDV identifikacijski broj poreznog obveznika koji je isporučio dobra ili obavio usluge (prodavatelja), ali i kupca kome su isporučena dobra ili obavljene usluge, treba sadržavati količinu isporučenih dobara te vrstu i količinu obavljenih usluga, datum isporuke dobara ili obavljenih usluga, jediničnu cijenu bez PDV-a, popuste ili rabate ako nisu uključeni u jediničnu cijenu, stopu PDV-a i zbrojni iznos naknade i PDV-a.“ (Zakon o porezu na dodanu vrijednost, NN 143/14, 115/16, čl. 79). Pravne osobe plaćaju porez mjesečno, i to do posljednjeg dana u mjesecu. Porez se prijavljuje na obrascu PDV za mjesečni obračun. Sva dokumentacija kao što su računi, ispravci računa, dokazi o uvozu, izvozu i ostali dokumenti čuvaju se prema Zakonu o PDV-u najmanje pet godina.

3. POJAM TRGOVAČKE ROBE

Trgovačka roba predstavlja materijalni oblik kratkotrajne imovine koja se nabavlja s ciljem daljnje prodaje i ostvarivanja dobiti u trgovačkoj djelatnosti. Specifičnost trgovačke djelatnosti jest da nema proizvodnje i da je sam poslovni proces jednostavniji nego u ostalim djelatnostima. Cilj trgovine jest prodajom robe ostvariti dobit. Poslovni ciklus trgovačke robe sastoji se od niza transakcija: nabave trgovačke robe, prodaje trgovačke robe i potraživanja od kupaca. Navedeni slijed transakcija stalno se ponavlja. U ovom slučaju polazi se od novca kojeg poduzetnici ulažu za nabavu trgovačke robe te je prodaju svojim kupcima i proces završava s novcem, na način kako je to shematski prikazano na slici.

Slika 1: Poslovni ciklus trgovačke robe

Izvor: Proklin, M., i Zima, J. (2011), str. 76

Računovodstveno praćenje trgovačke robe sastoji se od više procesa, a to su nabava i uskladištenja robe, prodaja trgovačke robe, robe u prodavaonici (maloprodaja), robe u komisiji i konsignaciji, robe u obradi i doradi, vrijednosnom usklađivanju robe te inventurne razlike na trgovačkoj robi. U procesu nabave trgovačke robe, prvi korak je utvrđivanje troška nabave robe, a struktura troška nabave sastoji se od kupovne cijene, ovisnih troškova nabave u što se ubrajaju prijevoz, ukrcaj/ iskrcaj robe i slično, a možemo imati i carinu te druge uvozne pristojbe. Knjiženje nabave robe najčešće se provodi izravnim knjiženjem obveze

prema dobavljaču te zaduženjem konta prodavaonice na temelju podataka iz kalkulacije. Kalkulacija se sastavlja prilikom evidentiranja trgovačke robe. U računovodstvenom smislu kalkulacija predstavlja sistematizirani pregled podataka poslovnih učinaka i njihovih cijena utvrđenih računskim postupkom. Evidencija robe na skladištu tj. uskladištenje robe može se voditi po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti) ili po prodajnoj cijeni. Cijena predstavlja vrijednost robe izraženu u novcu, a razlikujemo cijenu po kojoj se roba nabavlja i cijenu po kojoj se roba prodaje. Pri izračunu cijena može se koristiti kalkulacija.

Primjer: Knjiženje nabave trgovačke robe

660- Kupovna cijena robe	140- Pret porez
(1) X	(1) X
710- Ovisni troškovi nabave	220- Obveza prema dobavljačima
(1) X	X (1)

Prilikom nabave trgovačke robe bitno je knjižiti obvezu koja je nastala prema dobavljaču koji nam je robu dostavio, nastale ovisne troškove koji uključuju prijevoz, ukrcaj/ iskrcaj robe i ostale ovisne troškove te kupovnu cijenu robe i pret porez.

Primjer: Knjiženje prodaje trgovačke robe

120- Potraživanja od kupaca	760- Prihod od prodaje robe	240- Obveza za PDV
(1) X	X (1)	X (1)

Prilikom prodaje robe kupcu nastaje izlazni račun, a knjiže se potraživanja od kupaca, prihod od prodaje robe i obveza za PDV.

3.1.Trgovina na veliko

Trgovina na veliko je kupovina robe u većim količinama radi daljnje prodaje većem broju kupaca odnosno drugim fizičkim ili pravnim osobama. „Trgovina se obavlja u prodajnim objektima ako su ispunjeni određeni uvjeti propisani Zakonom, a može se obavljati i na tržnicama na veliko i u tranzitu.“ (Zakon o trgovini, NN 30/14, čl. 7). Trgovačka društva koja obavljaju trgovinsku djelatnost na veliko dužna su evidentirati poslovne događaje vođenjem poslovnih knjiga i njima prikazati promjene na određenim stavkama na temelju različitih isprava. Te isprave čine primke, otpremnice, povratnice, ulazni i izlazni računi koji prate robu kroz proces nabave, prodaje i skladištenja robe. Temeljem isprava vrši se knjiženje u robnom knjigovodstvu. Kada je riječ o financijskom knjigovodstvu, ono se knjiži na osnovu ulaznih računa i troškova zaliha vezanih uz nabavu robe, a knjižimo ga u glavnoj knjizi. Knjiženje se odvija 669- obračunom nabave ili direktnim zaduživanjem robe preko konta 680 – Roba u skladištu. U prodavaonici se može dostaviti roba iz vlastitog veleprodajnog skladišta unutar istog trgovačkog društva.

Prilikom sastavljanja kalkulacije u trgovini na veliko obuhvaćaju se svi troškovi koji su nastali nabavom robe. Kada se roba zadužuje po nabavnim cijenama, razlika u cijeni određuje se u trenutku prodaje kada se kupcu obračunava prodajna cijena. Ako se roba zadužuje po prodajnoj cijeni tada se na nabavnu cijenu dodaje marža. Bitno je istaknuti da marža ne utječe na vrijednost zaliha te se kod zaduživanja robe prema prodajnoj cijeni u evidenciji koristi konto 6680 – Razlika u cijeni robe na skladištu. Za prodanu robu trgovac je obvezan izdati R-1 račun uz koji prilaže i otpremnicu. Otpremnica je dokument koji se koristi kada se roba iz skladišta izdaje kupcu. Na temelju otpremnice razdužuje se skladište, a pomoću računa knjiži se prodaja robe u glavnoj knjizi. Račun mora sadržavati sve bitne stavke propisane Zakonom o PDV-u.

Tablica 1: Elementi kalkulacije u trgovini na veliko

1. neto kupovna cijena
2. + zavisni torškovi nabave
3. + carina
4. + posebni porezi
5. = Nabavna cijena (trošak nabave)
6. + Razlika u cijeni
7. = Prodajna cijena bez PDV-a
8. + Porez na dodanu vrijednost
9. = Prodajna cijena s PDV-om

Izvor: Marečić, D.; Slovinac, I.;(2009.), str. 60

Razlika u cijeni (RUC) je razlika između troška nabave i prodajne cijene (bez PDV-a) te je razlika namjenjena za pokriće troškova razdoblja.

3.2. Trgovina na malo

Trgovinom na malo smatra se kupnja robe radi daljnje prodaje fizičkim ili pravnim osobama. Trgovina na malo primjenjuje se u maloprodaji mješovite robe iz razloga što se javlja više različitih vrsta robe određene vrijednosti. Prodaja robe na malo se obično dijeli prema vrsti proizvoda koju prodaje odnosno roba sa dužim vijekom trajanja primjerice elektronika i roba koja ima ograničen vijek trajanja. Vrste maloprodajnih objekata čine supermarketi, tržnice, specijalizirane prodavaonice, trgovački centri, trgovine mješovitom robom. Prilikom evidentiranja nabave i prodaje robe treba poznavati Zakon o računovodstvu te Pravilnik o porezu na dobit zbog čega je trgovac obvezan nabavu i prodaju robe u trgovini na malo zabilježiti kroz evidenciju u knjigama ulaznih i izlaznih računa. Također, bitno je da trgovac na kraju smjene napravi dnevni zaključak kao evidenciju koliki je promet ostvaren tog dana.

Sukladno Zakonom o trgovini zalihe robe u trgovini na malo vode se po maloprodajnim cijenama sa ukalkuliranim PDV-om. Zaduženje robe u trgovini na malo evidentira se kroz kalkulaciju, odnosno trgovac ispostavlja primku zaduženja za vlastitu robu, a na ime i za račun druge fizičke ili pravne osobe ispostavlja primku zaduženja za tuđu robu. Način na koji se može sastaviti kalkulacija maloprodajne cijene razlikuje se kod svakog poduzetnika, a visina marže može ovisiti o visini troškova i predviđenoj zaradi koju poduzetnik želi ostvariti. Trgovac može oblikovati cijenu na način da polazi od unaprijed poznate maloprodajne cijene iz koje se izračunava PDV i utvrđuje prodajna cijena bez PDV-a, a nakon toga formira se marža kao razlika prodajne cijene bez PDV-a i nabavne cijene. Drugi način je da trgovac polazi od unaprijed utvrđene stope marže koju obračunava na nabavnu cijenu robe. Na računu 6830 vodi se roba u vlastitim prodavaonicama iskazana po prodajnoj cijeni s uračunanim porezom na dodanu vrijednost tj. maloprodajna cijena.

Tablica 2: Kalkulacija prodajne cijene s uračunatim PDV-om (zidana kalkulacija)

1. Neto fakturna cijena robe (kupovna cijena bez PDV-a)
2. + Ovisni troškovi nabave
3. = TROŠAK NABAVE (nabavna cijena)
4. + Marža prodavaonice
5. PRODAJNA CIJENA BEZ PDV-a
6. + PDV (25%)
7. = PRODAJNA CIJENA S PDV-om

Izvor: obrada autora prema Belak, V. et al. (2014.), str. 901.

Prodaja tijekom razdoblja evidentira se putem blagajne prodavaonice. U prodavaonici se kupcima ispostavljaju gotovinski računi koji se knjiže ovisno o vrsti naplate. Prodaja robe iz prodavaonice naplaćuje se u novcu ili putem kreditnih kartica (American, MasterCard, Visa itd.). Ako se prodana roba naplaćuje u gotovu novcu, naplata odnosno utržak knjiži se na konto blagajne prodavaonice. Gotovinu naplaćenu na blagajni poduzeće polaže na žiro-račun. Ako se prodana roba naplaćuje putem kreditnih kartica, naplaćena se svota knjiži na kontu 1207– Potraživanja za prodaju putem kreditnih kartica.

3.3. Komisiona prodaja

Prodaja robe u komisiji temelji se na ugovoru o komisiji kojeg sklapaju komisionar i komitent. Komisionar je posrednik koji radi u svoje ime, a za račun svog vlasnika, a komitent je fizička ili pravna osoba i vlasnik robe koja daje nalog komisionaru da obavi određeni trgovački posao na njegov račun. U određenim poslovnim odnosima postoji slučaj pri kojem jedno poduzeće obavlja poslove drugog poduzeća odnosno preuzima posao kako bi komisionari mogli provesti prodaju robe ili obnašati usluge u svoje ime, a za račun svoga vlasnika odnosno komitenta koji se obvezuje platiti proviziju komisionaru sa kojim sklopa ugovor o komisiji. Roba u komisiji je u vlasništvu komitenta sve dok se ne proda i postane vlasništvo kupca. Stoga roba koja je primljena u komisiju evidentira se po izvanbilaničnoj evidenciji sve do prodaje kada se isknjižava iz evidencije.

U komisionoj prodaji mogu nastati dvije isporuke prema propisu o PDV-u, a to su isporuka komisionara kupcu i isporuka komitenta komisionaru dok su obje isporuke oporezive. Komisionar za prodanu robu dužan je izdati račun svom kupcu sa svim bitnim podacima ovisno o tome radi li se o trgovini na malo ili veleprodaji. U obračunskom razdoblju u kojem komisionar proda robu u komisiji on je dužan utvrditi poreznu obvezu pri čemu je osnovica za PDV prodajna cijena robe. Nakon obavljanje prodaje prema ugovoru o komisiji komisionar sastavlja obračun komisije prodaje te ga dostavlja vlasniku robe tj. komitentu.

Obračun komisije prodaje sastavlja se i dostavlja u istom obračunskom razdoblju u kojem je roba prodana, a on sadrži podatke o ukupnoj cijeni koju je kupac platio i učešće komitenta i komisionara. U toj situaciji komisionar je dužan platiti samo razliku PDV-a jer se obveza za PDV po izlaznim računima otpisuje, a obveza plaćanja komitetna nastaje u trenutku isteka obračunskog razdoblja u kojem je primio obračun komisionara o prodaji proizvoda (robe). Osnovicu za obračun PDV-a predstavlja ukupna vrijednost robe umanjena za proviziju komisionara i za PDV koji se obračunao kupcu za kupljenu robu. Komisionar unosi obračun prodaje u Knjigu ulaznih računa, a računi koji su se izdali kupcima unose se u Knjigu izlaznih računa kao i obračun komisionara koji evidentira komitent u Knjizi izlaznih računa.

4. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TRGOVINE NA PRIMJERU CENTAR VIJAKA d.o.o. Osijek

Centar vijaka d.o.o. Osijek predstavlja društvo s ograničenom odgovornošću koje se bavi trgovinskom djelatnosti prodaje željezne robe. Trgovina je specijalizirana za prodaju vijčane robe i najviše je orijentirana na malopodaju. Društvo je osnovano 2017. godine te posluje u jednoj poslovnicu na području grada Osijeka. Sjedište je u Drinskoj ulici 31 u Osijeku, a vlasnik društva je Tomislav Potnek. Društvo je upisano u trgovački sud u Osijeku, MBS: 030185029. Temeljni kapital društva iznosi 20.000,00 kn i u cijelosti je upisan u sudskom registru. Cilj poduzeća je pružiti kupcima kvalitetnu uslugu i zadovoljiti potrebe potrošača uz asortiman koji obuhvaća preko 5.000 raznih artikala poput vijčane robe, reznih i brusnih alata, građevinskog materijala, okova, električnih alata. Poduzeće broji oko 250 redovnih veleprodajnih kupaca. Poduzeće ima dva zaposlenika i kao takvo u smislu Zakona o računovodstvu smatra se mikro poduzećem.

Poduzeće je u sustavu PDV-a, te prilikom prodaje kupcu se izdaje fiskalizirani račun na kojem je iskazan porez na dodanu vrijednost koji se obračunava prema izdanom računu u obračunskom razdoblju. Prema Zakonu o zaštiti potrošača trgovina jasno i vidljivo ističe maloprodajne cijene na proizvodima. Poduzeće nabavlja trgovačku robu uglavnom od domaćih dobavljača, ali posluje i sa inozemnim dobavljačima.

4.1. Računovodstveno praćenje nabave trgovačke robe u Centru vijaka d.o.o.

Nabava trgovačke robe u poduzeću Centar vijaka d.o.o. Osijek je proces koji započinje traženjem ponude od različitih dobavljača. Nakon usporedbe ponuda utvrđuje se koja ponuda je najprihvatljivija u tom trenutku. Za trgovca koji nabavlja robu igraju ulogu faktori cijene koja je najniža, zatim se gleda dobra kvaliteta proizvoda i dostava, te se šalje narudbenica tj. potvrđuje se narudžba. Nakon što je roba poslana, plaća se predračunski ili s odgodom.. Važno je spomenuti kako određena roba ima svoju mjernu jedinicu po kojoj se nabavlja ili prodaje tj. razlikuje se ovisno o vrsti artikla. Prilikom nabave dobavljač određuje jedinicu mjere po kojoj prodaje robu. Vijke možemo nabavljati po komadu ili po mjernoj jedinici cnt (cnt=100 komada). Na kilograme se prodaju čavli i krpe za čišćenje, na metre možemo kupiti uže, lance i sajle, a ostali pribor i alati prodaju se na komade ili u setu. Poduzeće najvećim dijelom posluje sa domaćim partnerima dok se neka roba nabavlja od inozemnih dobavljača

unutar EU. Budući da neka roba stiže od inozemnih dobavljača unutar EU, poduzeće ne plaća PDV. Ako je slučaj da se roba nabavlja iz inozemstva, poduzeće vrši deviznu uplatu nakon koje dobavljač šalje robu.

Prema primci poduzeća koja se nalazi u prilogu Centar vijaka naručio je 200 komada matica naziva DIN 934/8 M20 Zn u vrijednosti 152,02 kn od dobavljača DIV GRUPA d.o.o. Samobor. Kako bi dobili veleprodajnu vrijednost robe radimo kalkulaciju.

Tablica 3: Kalkulacija poduzeća za nabavljene matice DIN 934/8 M20 Zn

Nabavna cijena	76,01
+ Marža 200%	153,99
= Prodajna cijena bez PDV-a	230,00
+ PDV 25%	57,50
= Prodajna cijena s PDV-om	287,50

Izradom kalkulacije došli smo do maloprodajne cijene matica u iznosu od 230,00 kn. Nabavljeno je 200 komada matica DIN 934/8 M20 Zn (2c= 200 kom). Za kutiju matica (1 kutija = 1c) kupac bi platio 287,50 kn s PDV-om, a pojedinačna prodajna cijena matice iznosi 2,88 kn/kom. U ovoj situaciji nema ovisnih troškova nabave.

Primjer: Knjiženje nabave matica

660- Kupovna cijena matica	
(1) 76,01	76,01 (2)

669-Obračun nabave	
(2) 76,01	

140- Potraživanja za pretporez	
(1) 19,00	

220- Obveza prema dobavljačima	
	95,01 (1)

Na sljedećem primjeru prikazana je kalkulacija za nabavljene čavle koji se mjere po težini tj. prodaju se u pakiranjima po kilogramu.

Tablica 4: Kalkulacija poduzeća za nabavljene čavle 25x50

Nabavna cijena	10,00
+ Marža 50%	5,00
= Prodajna cijena bez PDV-a	15,00
+ PDV 25%	3,75
= Prodajna cijena s PDV-om	18,75

660- Kupovna cijena čavala	669- Obračun nabave	140- Potraživanja za pretporez
(1) 10,00 10,00 (2)	(2) 10,00	(1) 2,50
220- Obveze prema dobavljačima		
12,50 (1)		

Izradom kalkulacije došli smo do maloprodajne cijene čavala dimenzije 25x50 u iznosu od 15,00 kn. Kupac bi za 1kg čavala (1kg čavala = 1 pakiranje) platio 18,75 kn s PDV-om. U ovom slučaju nema ovisnih troškova nabave.

4.2. Računovodstveno praćenje zaduženja trgovačke robe u Centru vijaka d.o.o. Osijek

Nakon knjiženja obračuna kupnje trgovačke robe knjiži se zaduženje maloprodajnog skladišta. Prilikom uskladištenja robe evidenciju robe na skladištu vodimo po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti) ili po prodajnoj cijeni. Društvo svoju robu evidentira prema trošku nabave, a to znači da se konto kupovne cijene i ovisnih troškova (ako ih poduzeće ima) zatvara na potražnoj strani, zatim se knjiži obračun nabave i roba odlazi na skladište.

669- Obračun nabave trgovačke robe	680- Zalihe trgovačke robe
S° X	(1) X

Primjer: Skladištenje trgovačke robe po trošku nabave

1. Obračunata su 3 aparata za varenje Bester 190C po cijeni 2.500,00 kn/kom.
2. Trgovačka roba zaprimljena je na skladište po trošku nabave.

669- Obračun nabave	680- Roba na skladištu
S° 7.500	(2) 7.500

U slučaju poduzeća Centar vijaka d.o.o Osijek sva trgovačka roba koja se prodaje na malo i veliko nalazi se u trgovini za razliku od drugih poduzeća koja svoju robu stavljaju zasebno na skladište. Stoga, kada roba stigne u trgovinu, nakon iskrcaja robe vrši se evidencija i izrađuje primka. Primka je potvrda kojom potvrđujemo da je određena roba stigla na skladište. Primka sadržava neke od osnovnih podataka kao što su šifra ili naziv robe, količinu, vrstu robe, jedinicu mjere, nabavnu cijenu, rabat, porez, fakturnu vrijednost, maržu i konačnu vrijednost. Nakon toga roba je spremna za daljnju prodaju.

Primjer:

1. Napravljen je obračun 10 žica za varenje 0,8mm u iznosu 20kn/kg.
2. Trgovačka roba zaprimljena je na skladište po trošku nabave.

669- Obračun nabave	680- Roba na skladištu
S° 200	(2) 200

U primjeru je opisan proces zaduženja trgovačke robe i stavljanje robe na skladište. Iznos od 200,00 kn predstavlja cijenu po kojoj smo nabavili žice za varenje. S obzirom da Centar vijaka d.o.o. Osijek nema ovisnih troškova nabave robe isti iznos prenosi se na obračun nabave, a zatim na konto 660- Roba na skladištu.

4.3. Računovodstveno praćenje prodaje trgovačke robe na primjeru Centar vijaka d.o.o. Osijek

Poduzeće Centar vijaka d.o.o. Osijek prodaje robu na veliko i na malo. Prilikom prodaje robe na veliko jest da kupac postavlja upit za robu koju želi kupiti, a trgovac dostavlja ponudu na kojoj se nalazi cijena, količina, svi popratni troškovi koji uključuju dostavu i pakiranje, te svi bitni podaci o poduzeću koje kupuje robu. Nadalje, u slučaju ako se kupac odluči kupiti robu on šalje narudžbenicu sa svom ili djelomičnom robom iz ponude. Nakon toga kupac vrši plaćanje preko transakcijskog računa te se roba priprema za preuzimanje/ slanje. Uz robu se dostavljaju račun i otpremnica. Jedan primjerak uvijek ostaje trgovcu, a drugi se dostavlja kupcu. Prilikom prodaje robe na malo kupcu se izdaje fiskaliziran, gotovinski račun koji sadržava cijenu, količinu, obračunat PDV, datum, broj računa, fiskalizacije i rabat. Ako kupac zatraži R-1 gotovinski račun trgovac je obvezan izdati račun sa osnovnim podacima poduzeća koje prije toga unosi u računalo.

Prema izlaznom računu Centra vijaka kojeg možemo vidjeti u prilogu dokumentacije poduzeća, radimo primjer knjiženja potraživanja u kojem društvo prodaje svoju robu drugom poduzeću.

Primjer: Knjiženje prodaje robe

1. Društvo Centar vijaka d.o.o. prodalo je i isporučilo robu kupcu Nexion S.P.A. u vrijednosti 5.884,00 kn (od toga PDV iznosi 1.176,80 kn).
2. Razduženo je skladište za prodanu robu u vrijednosti 2.680 kn ako uzmemo za primjer da nam je nabavna cijena čavala 25kn/ mil. (1mil= 1000kom), a cijena vijka DIN 7505A 4x50Zn 4,00kn/c (1c= 100kom).
3. Kupac Nexion S.P.A. platio je robu sa žiro računa u iznosu 5.884,00 kn.

120- Potraživanja od kupaca	760- Prihod od prodaje robe	260- Obveza za PDV
(1) 5.884,00 5.884,00 (3)	4.707,20 (1)	1.176,80 (1)
660- Roba na skladištu	710- Rashod od prodaje robe	100- Novac u banci
2.680 (2)	(2) 2.680	5.884,00 (3)

Prva promjena označava prodaju robe gdje se kupcu ispostavlja račun na iznos od 5.884,00kn što za posljedicu ima povećanje potraživanja od kupaca i nastanak prihoda od prodaje trgovačke robe. Zatim, u drugoj promjeni istaknuto je kako se kupcu prodalo 20% ukupne vrijednosti zaliha. U trenutku prodaje stanje na zalihama trgovačke robe bilo je 12.000,00 kn. 20% od cjelokupne vrijednosti zaliha trgovačke robe iznosi 2.400,00kn. Nadalje, s obzirom da je prodano trgovačke robe u vrijednosti 2.400,00 kuna potrebno je evidentirati smanjenje zaliha trgovačke robe na potražnoj strani konta i priznati rashod od prodaje trgovačke robe u istom iznosu. Zaključujemo da je transakcija prodaje zaliha imala učinak povećanja potraživanja od kupaca i nastanak prihoda od prodaje. U konačnici nakon što je kupac podmirio dio svog dugovanja knjiženo je smanjenje na potražnoj strani konta potraživanja od kupaca i povećanje na dugovnoj strani novca u banci.

Primjer:

1. Kupcu je prodano 5kg otpadnih krpa u vrijednosti 16,00kn/kg + PDV.
2. Razduženo je skladište za prodanu robu. Nabavna vrijednost otpadnih krpa je 6kn/kg.
3. Kupac je platio je robu sa žiro računa.

120- Potraživanja od kupaca	760- Prihod od prodaje robe	240- Obveza za PDV
(1) 100,00 100,00 (3)	80,00 (1)	20,00 (1)
680- Zalihe robe	710- Rashod od prodaje robe	100- Novac u banci
S° X 30,00 (2)	(2) 30,00	100,00 (3)

5. SASTAVLJANJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU CENTAR VIJAKA d.o.o. OSIJEK

Financijski izvještaji društva sastavljeni su sukladno Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja na temelju odredbi Zakona o računovodstvu. Financijski izvještaji prikazuju istinit financijski položaj i financijsku uspješnost poduzetnika. Pod financijske izvještaje smatramo bilancu, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjeni glavnice (kapitala) i bilješke uz financijske izvještaje. Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje stanje imovine, obveza i kapitala na određeni dan. Bilanca daje istinit prikaz poslovanja i sigurnosti poduzeća te prikazuje likvidnost poduzeća, je li poduzeće u mogućnosti podmiriti svoje obveze i kako ono posluje u odnosu na druga poduzeća. Račun dobiti i gubitka je financijski izvještaj koji se sastavlja s ciljem prikaza uspješnosti poslovanja poduzeća kroz određeno vremensko razdoblje. U ovom dijelu rada biti će prikazani primjeri financijskih izvještaja na temelju interne dokumentacije poduzeća Centar vijaka d.o.o. Osijek.

5.1. Bilanca poduzeća Centar vijaka d.o.o. za 2020. Godinu

Bilanca poduzeća Centar vijaka d.o.o. Osijek na dan 01.01. 2020. godine.

AKTIVA		PASIVA	
A)KRATKOTRAJNA IMOV. 350.725,00		A) KAPITAL I REZERVE	65.996,00
ZALIHE TRGOVAČKE ROBE 245.932,00		TEMELJNI KAPITAL	20.000,00
POTRAŽIVANJA OD KUPACA 32.060,00		PRENESENI GUBITAK	(38.073,00)
NOVAC U BANCI 72.733,00		DOBIT POSLOVNE GOD.	84.069,00
		B) KRATKOROČNE OBVEZE	286.729,00
Σ AKTIVA	350.725,00	Σ PASIVA	350.725,00

Bilanca poduzeća Centar vijaka d.o.o. Osijek na dan 31.12. 2020. godine.

AKTIVA		PASIVA	
A) KRATKOTRAJNA IMOVINA		A) KAPITAL I REZERVE	
ZALIHE TRGOV. ROBE	365.853,00	TEMELJNI KAPITAL	20.000,00
POTRAŽIVANJA OD KUPACA	49.223,00	DOBIT POSLOVNE GOD.	106.828,00
NOVAC U BANCI	18.185,00	PRENESENI GUBITAK	(45.996,00)
		B) KRATKOROČNE OBVEZE	260.437,00
Σ AKTIVA	433.261,00	Σ PASIVA	433.261,00

RAČUNI IMOVINE

Zalihe trgovačke robe		Potraživanja od kupaca		Novac u banci	
S° 245.932,00	365.853,00 ZS	S° 32.060,00	49.223,00 ZS	S° 72.733,00	18.185,00 ZS

RAČUNI KAPITALA I OBVEZA

Temeljni kapital		Kratkoročne obveze		Zadržana dobit	
ZS 20.000,00	20.000,00 S°	ZS 260.437,00	284.729,00 S°	ZS 45.996,00	38.073,00 S°

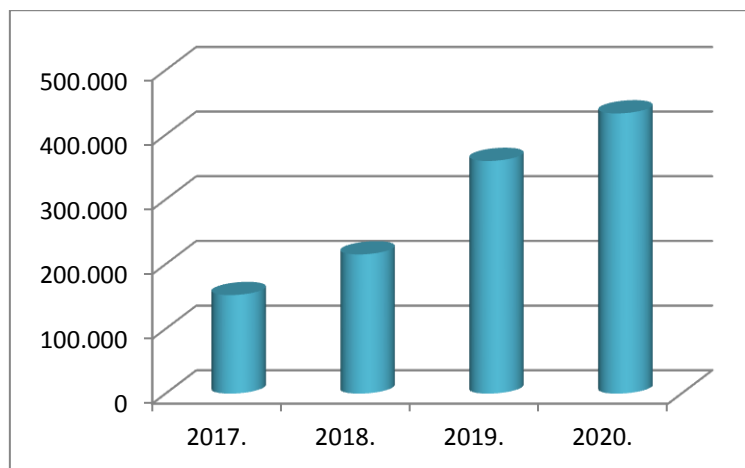
Dobit	
ZS 106.828,00	84.069,00 S°

Iz dvostranog promatranja imovine trgovačkog društva proizlazi računovodstvena jednadžba

$$\text{IMOVINA} = \text{GLAVNICA} + \text{OBVEZE}$$

Jednadžbom se iskazuju podaci o stanju imovine na određeni dan te stanju glavnice i obveza u bilanci trgovačkog društva. Aktiva tj. imovina označava lijevu stranu bilance dok obveze i glavnica čine pasivu odnosno izvore imovine i iskazuju se na desnoj strani bilance. U bilanci poduzeća Centar vijaka d.o.o. Osijek može se uočiti promjena strukture imovine i izvora imovine. U ovom slučaju imovina se povećala, a samim time došlo je do povećanja obveza i kapitala na kraju vremenskog razdoblja. U aktivi poduzeća nalazi se kratkotrajna imovina koja se pretvara u novac unutar godine dana i kao takvu čine ju zalihe, novac, potraživanja od kupaca i financijska imovina. Zalihe su sredstva koja poduzeće koristi u obavljanju trgovinske djelatnosti. Potraživanje je imovinsko pravni odnos u kojemu vjerovnik stječe pravo, prema dužniku, da ostvari određenu korist po osnovi prodaje učinaka. Potraživanje može biti u novcu, ali može biti i u obliku usluga ili stvari. Najzastupljeniji oblik potraživanja jest od kupaca kao rezultat kupoprodaje i očekuje da će biti naplaćena u roku od godinu dana. „Novac u obliku gotovine je financijska imovina jer predstavlja sredstvo razmjene i stoga je mjera svih transakcija i njihovog iskazivanja u financijskim izvještajima.“ (Gulin, D., et al. (2001.), str. 127.)

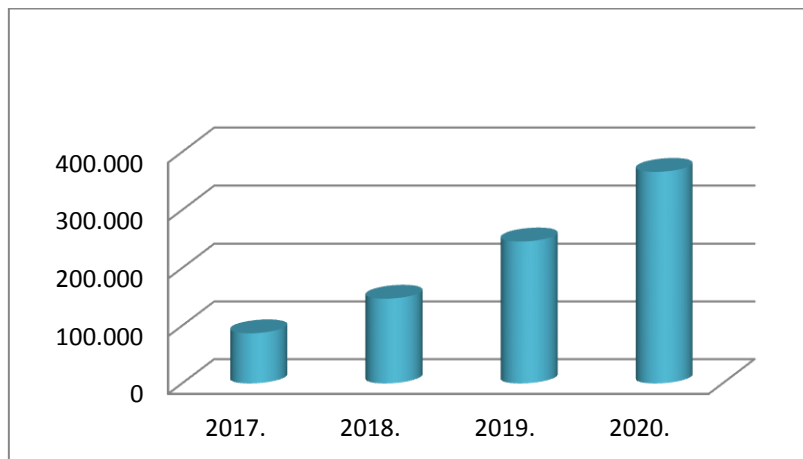
Graf 1: Kratkotrajna imovina društva

Izvor: Centar vijaka d.o.o. Osijek (Bilješke uz financijske izvještaje)

Kratkotrajna imovina na dan izvještavanja 2020. godine iznosila je 433.261 kn, a u periodu od 2017.-2020. značajno je rasla.

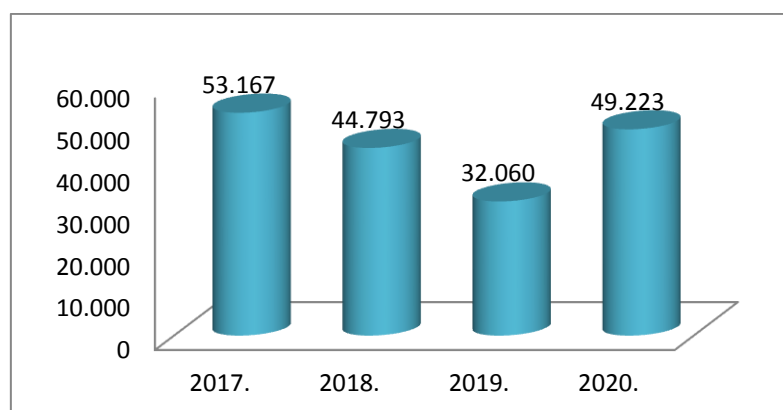
Graf 2: Zalihe trgovačke robe

Izvor: Centar vijaka d.o.o. Osijek (Bilješke uz financijske izvještaje)

Strukturu zaliha poduzeća čini trgovačka roba koja se evidentira prema trošku nabave tj. nabavnoj vrijednosti. Zalihe koje se pojavljuju u bilanci društvo može teretit kao troškove nabave. Troškove nabave čine troškovi kupnje, troškovi konverzije i ostali troškovi nastali u procesu stvaranja zaliha. Početne zalihe trgovačke robe 01.01.2020. bile su 245.932,00kn, a konačne zalihe 31.12.2020. bile su 365.853,00kn. U tom slučaju došlo je do povećanja zaliha trgovačke robe u iznosu od 119.921,00kn, a u razdoblju od 2017. do 2020. godine zalihe trgovačke robe su se povećale.

Graf 3: Potraživanja od kupaca

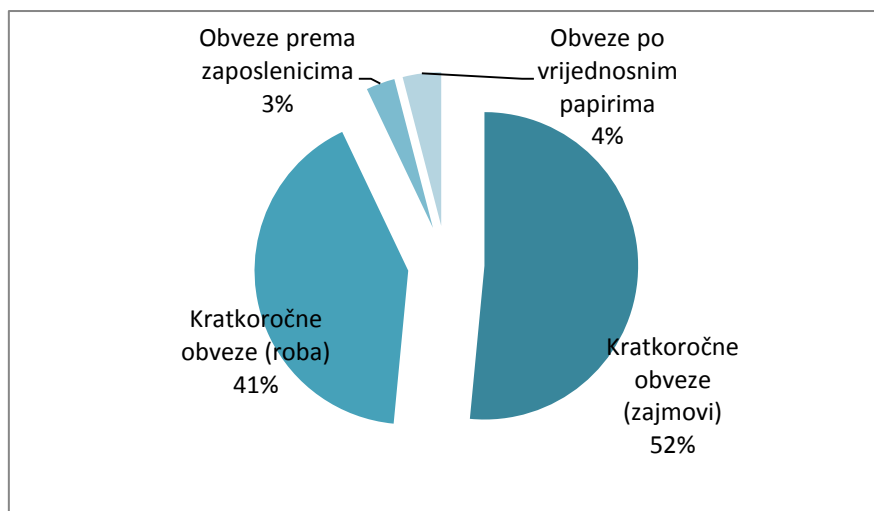

Izvor: Centar vijaka d.o.o. Osijek (Bilješke uz financijske izvještaje)

Kratkoročna potraživanja za isporučenu robu i usluge poduzeća također su rasla osim u 2019. kada je potraživanje bilo izrazito manje. Na dan izvještavanja 2020. godine iznosila su ukupno 49.223,00 kn.

Nadalje, pasiva se sastoji od kapitala i rezervi, rezerviranja te dugoročnih i kratkoročnih obveza. Kapital predstavlja vrijednost imovine koju poduzetnik ulaže u trgovačko društvo. Na dan izvještavanja 2020. godine temeljni kapital društva iznosio je 20.000,00 kn i u cijelosti je upisan u sudski registar kod nadležnog trgovačkog suda. Društvo u 2020. godini nije imalo dugoročnih obveza kao ni rezerviranja. Zadržana dobit je dio vlasničke glavnice poduzeća, a nastaje zadržavanjem dijela ostvarene dobiti iz prethodnih obračunskih razdoblja. Na povećanje zadržane dobiti utječe neto dobit. Ono što je ključno i igra ulogu na stanjima pasive su kratkoročne obveze čija se struktura kod ovog društva sastoji od zajmova, robe, obveze prema zaposlenicima i obveze prema vrijednosnim papirima. Ukupne kratkoročne obveze za primljenu robu i usluge iznosile su 260.437,00kn.

Graf 4: Struktura kratkoročnih obveza za 2020. godinu.

Izvor: Centar vijaka d.o.o. Osijek (Bilješke uz financijske izvještaje)

Društvo nije imalo značajnije događaje nakon datuma bilance koji bi utjecali na poslovni rezultat i na strukturu bilance. Prema temeljnoj formuli bilance aktiva = pasiva, ukupna vrijednost aktive i pasive društva u 2020. godini iznosila je 433.261,00 kn. U odnosu na početnu bilancu 2019. godine vrijednost ukupne imovine i obveza povećala se za 82.536,00 kn.

5.2. Račun dobiti i gubitka poduzeća Centar vijaka d.o.o. Osijek

Račun dobiti i gubitka je jedan od računovodstvenih financijskih izvještaja koji nam daje uvid u poslovanje poduzeća te realan prikaz prihoda i rashoda koje je poduzeće ostvarilo unutar godinu dana. Kod ovog izvještaja uspoređuju se ekonomske skupine, odnosno prihodi i rashodi, kako bi mogli utvrditi njihovu razliku tj. rezultat poslovanja. Ako su prihodi veći od rashoda poduzeće ostvaruje dobit u suprotnom ako su sveukupno iskazani rashodi veći rezultat poslovanja je negativan tj. poduzeće ostvaruje gubitak. Sama struktura računa dobiti i gubitka sastoji se od poslovnih prihoda, poslovnih rashoda, financijskih prihoda i financijskih rashoda te od ostalih izvanrednih prihoda i rashoda.

Izvještaj o dobiti Centar vijaka d.o.o. Osijek za razdoblje 01.siječnja do 31. prosinca 2020.

Tijekom 2020. godine trgovačko društvo ostvarilo je sljedeće prihode i troškove

Prihodi od prodaje trgovače robe	645.161,00
Ostali poslovni prihodi	885,00
Ukupno prihodi	646.046,00

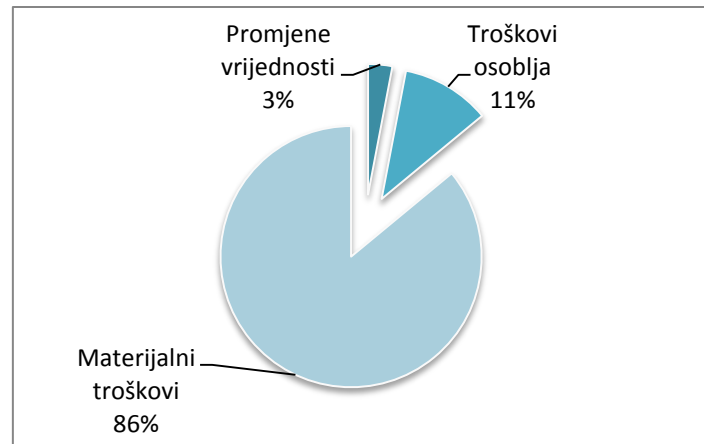
Materijalni troškovi	459.660,00
Troškovi osoblja	57.275,00
Ostali troškovi	16.278,00
Ukupno rashodi	533.213,00

Financijski prihodi	8.655,00
Financijski rashodi	92,00

Dobit prije poreza	121.396,00
Porez na dobit (12%)	14.568,00
Dobit poslije poreza	106.828,00

Sučeljavanjem ukupnih prihoda u iznosu od 654.701,00 kn i ukupnih rashoda u iznosu od 533.305,00 kn utvrđena je bruto dobit u iznosu od 121.396 kn. Nakon obračunatog poreza na dobit u iznosu 14.568,00, neto dobit poduzeća u 2020. godini iznosila je 106.828,00 kn.

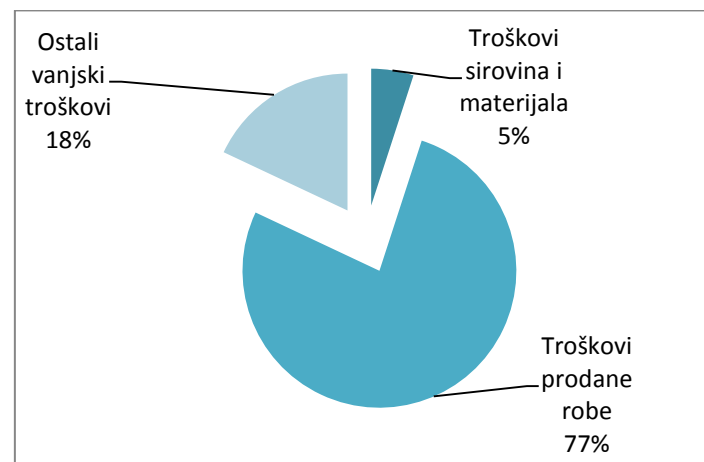
Graf 5: Struktura poslovnih rashoda u 2020. godini

Izvor: Centar vijaka d.o.o. Osijek (Bilješke uz financijske izvještaje)

Strukturu poslovnih rashoda poduzeća u najvećem opsegu čine materijalni troškovi, zatim troškovi osoblja i ostali troškovi odnosno promjene vrijednosti zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda koje uključuju izravne troškove proizvodnje (troškovi utrošenog materijala i izravni troškovi rada), te raspoređene opće troškove proizvodnje.

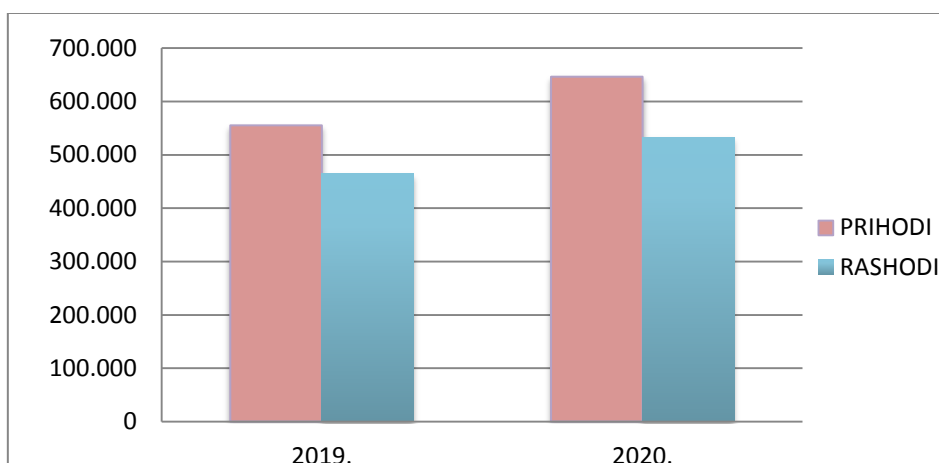
Graf 6: Struktura materijalnih troškova poduzeća

Izvor: Centar vijaka d.o.o. Osijek (Bilješke uz financijske izvještaje)

Materijalni troškovi sastoje se od troškova sirovina i materijala, troškova prodane robe i ostalih vanjskih troškova. Od poslovnih rashoda značajan dio čine rashodi od prodane robe koji su nastali kao posljedica prodaje i smanjenja vrijednosti zaliha trgovačke robe. Tijekom poslovne godine materijalni troškovi iznosili su 459.660,00kn. Troškovi sirovina i materijala ukupno su iznosili 23.084,00 kn, a troškovi prodane robe koji podrazumijevaju nabavnu vrijednost prodane robe za 2020. godinu iznosili su 352.060,00kn. Troškovi osoblja odnose se na troškove neto plaća i nadnica, troškova poreza i doprinosa iz plaća te troškova doprinosa na plaće, a iznosili su 57.275,00 kn.

Graf 7: Prihodi i rashodi poduzeća Centar vijaka d.o.o. Osijek u 2019. i 2020. godini.

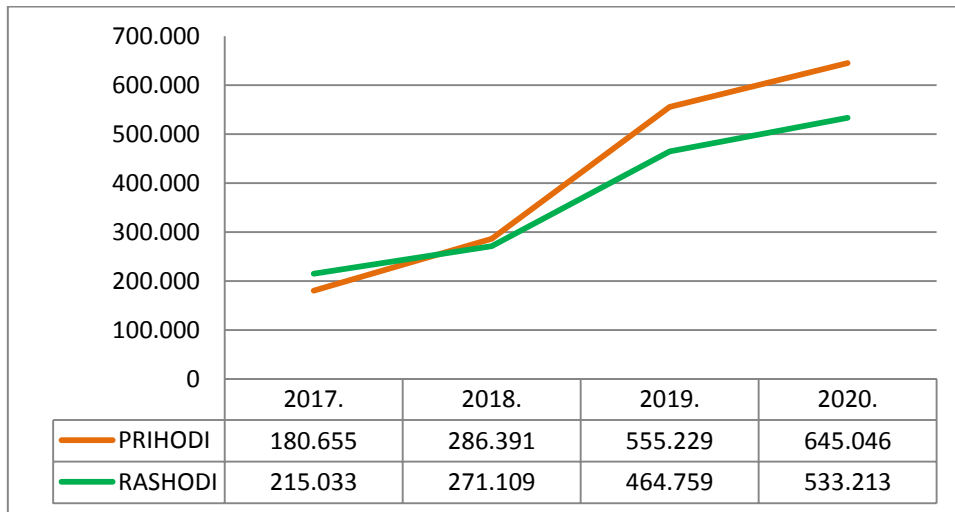

Izvor: Centar vijaka d.o.o. Osijek (Bilješke uz financijske izvještaje)

Na grafu je prikazano povećanje prihoda društva u odnosu na prethodnu godinu. U 2020. godini poduzeće je ostvarilo ukupne prihode u visini od 654.161,00kn što je za razliku na 2019. godinu značilo povećanje prihoda u iznosu od 99.472,00 kn.

Društvo je u 2020. godini ostvarilo ukupne rashode u visini od 533.305,00 kn, a u 2019. rashodi su iznosili 464.759,00 kn, što znači da su se rashodi poduzeća također povećali za 68.546,00kn. U poduzeću tijekom razdoblja nije bilo drugih prihoda ni rashoda pa se rezultat poslovanja utvrđuje na kontu razlike između prihoda i rashoda.

Graf 8: Usporedba prihoda i rashoda od 2017.-2020. Godine

Izvor: Centar vijaka d.o.o. Osijek (Bilješke uz financijske izvještaje)

Poduzeće prihode ostvaruje svojim poslovanjem, odnosno prodajom trgovačke robe i pružanjem usluga. Unatoč pojavi Covid-19 poslovni rezultat poduzeća u 2020. godini s obzirom na rast rashoda rezultira i rastom prihoda te ostvarivanjem dobiti.

6. ZAKLJUČAK

Ključ za vođenje i obavljanje poslova orijentirane na trgovinsku djelatnost jest poznavanje zakona kojima je ona propisana te razumijevanje metoda i problematike trgovinske djelatnosti i specifičnosti računovodstva trgovine. Trgovina je gospodarska djelatnost kupnje i prodaje robe ili pružanja usluga u svrhu ostvarivanja dobiti nekog poduzeća. Trgovina omogućuje povezanost između proizvođača i potrošača i time stvara važnu ulogu na tržištu jer u svakom trenutku može ponuditi onu robu koju tržište traži.

Kako bi se izvršio određen poslovni proces postoji niz faza koje trebamo proći kako bi nabavili i prodali neki proizvod. Prvi korak je pronaći dobavljača od kojeg ćemo nabavljati robu te ostvariti suradnju s njim. Robu koju poduzeće nabavi i proda krajnjem kupcu potrebno je evidentirati. Evidencija robe obavlja se u robnom knjigovodstvu na temelju primke. Roba se može dati u komisijsku prodaju, može se prodati kao roba u tranzitu ili poslati na doradu. Važno je da svaka nabava ili prodaja robe budu u skladu sa računovodstvenim standardima i zakonima.

Kroz rad prikazan je cjelokupan proces nabave trgovačke robe kroz teoretski dio rada, ali i kroz praktični gdje se na temelju poduzeća Centar vijaka d.o.o. Osijek prikazuje poslovanje poduzeća i dokumentacija koju poduzeće koristi u svom poslovanju.

LITERATURA

Belak Vinko, Božina, A., Brkanić, V., Cirkveni Filipović, Tamara, Jurić, Đurđica, Markota, L., Guzić, Š., Dremel, N. & Vuk, J.,(2014): Računovodstvo poduzetnika s primjerima knjiženja X. izmijenjena i dopunjena naklada, RRiF Plus, Zagreb

Dragija Kostić, M.; Dražić Lutilsky, I.; Gulin, D.; Hladika, M.; Perčević, H.; Vašiček, V. (2018.): Računovodstvo II-evidentiranje poslovnih procesa , Hrvatska zajednica računovođa i financija, Zagreb

Gulin, D. et al., Računovodstvo trgovačkih društava, uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda i poreznih propisa, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2001.

Marečić, D.; Slovinac, I.;(2009.): Trgovačko poslovanje, primjena Zakona o trgovini i provedbenih propisa: računovodstveni i porezni aspekt, Zagreb

Proklin, M., i Zima, J. (2011). 'Utjecaj likvidnosti i solventnosti na poslovanje poduzetnika', Ekonomski vjesnik, XXIV(1), str. 72-89. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/70559> (Datum pristupa: 20.09.2021.)

Skupina autora, Hladika, M. (2018.): Računovodstvo II-priručnik za vježbe , Hrvatska zajednica računovođa i financija, Zagreb

Zakonu o trgovini (NN 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/13, 30/14, 32/19, 98/19, 32/20)

Zakon o porezu na dodanu vrijednost (NN 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20)

Zakon o zaštiti potrošača (NN 41/14, 110/15, 14/19)

Žager, K.; Tušek, B.; Mamić Sačer, I.; Sever Mališ, S.; Žager, L.;(2016.):Računovodstvo I, Računovodstvo za neračunovođe. Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

<https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

PRILOZI

Sadržaj slika

Slika 1: Poslovni ciklus trgovačke robe	4

Sadržaj tablica

Tablica 1: Elementi kalkulacije u trgovini na veliko	7
Tablica 2: Kalkulacija prodajne cijene s uračunatim PDV-om (zidana kalkulacija)	8
Tablica 3: Kalkulacija poduzeća za nabavljene matice DIN 934/8 M20 Zn	11
Tablica 4: Kalkulacija poduzeća za nabavljene čavle 25x50	12

Sadržaj grafova

Graf 1: Kratkotrajna imovina društva	18
Graf 2: Zalihe trgovačke robe	19
Graf 3: Potraživanja od kupaca	19
Graf 4: Struktura kratkoročnih obveza za 2020. godinu.	20
Graf 5: Struktura poslovnih rashoda u 2020. godini	22
Graf 6: Struktura materijalnih troškova poduzeća	22
Graf 7: Prihodi i rashodi poduzeća Centar vijaka d.o.o. Osijek u 2019. i 2020. godini.	23
Graf 8: Usporedba prihoda i rashoda od 2017.-2020. Godine	24

Sadržaj priloga

Prilog 1: Primka	28
Prilog 2 : Račun	29
Prilog 3: Otpremnica	30
Prilog 4: Ponuda	31
Prilog 5.: Narudžba	32

Primka 426

Datum
 29.10.2020

Veza dokument

Po dokumentu Datum Nabavna vrijednost
 14873-01-1 29.10.2020 1.190,66

Dobavljač

Šifra Naziv dobavljača Mjesto Hpo broj Ulica i kbr. Fax PDV ID, BR./OIB
34 DIV GRUPA d.o.o. Samobor 10430 Bobovica 10A 01 3376 155 33890755814

Artikli

Šifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	Količina	Cijena	Rabat%	Vrijednost	Nab.cijena	VPC
0603 06*090ZN	DIN 603 4.6 M6*90 Zn	c	3,000	111,45	69,000	103,65	34,55	101,60
0603 06*100ZN	DIN 603 4.6 M6*100 Zn	c	2,000	116,97	69,001	72,52	36,26	108,78
0933 16*040Z8	DIN 933 8.8 M16*40 Zn	c	1,000	416,04	72,000	116,49	116,49	349,47
0933 20*040Z8	DIN 933 8.8 M20*40 Zn	c	0,500	718,08	72,000	100,53	201,06	603,18
0933 20*050Z8	DIN 933 8.8 M20*50 Zn	c	0,250	793,00	72,000	55,51	222,04	666,09
0934 14 ZN8	DIN 934/8 M14 Zn	c	3,000	96,19	69,000	89,46	29,82	90,00
0934 16 ZN8	DIN 934/8 M16 Zn	c	6,000	125,45	69,000	233,34	38,89	116,67
0934 20 ZN8	DIN 934/8 M20 Zn	c	2,000	245,20	69,000	152,02	76,01	230,00
0934 22 ZN8	DIN 934/8 M22 Zn	c	1,000	323,19	69,000	100,19	100,19	291,94
0965 04*010ZN	DIN 965 M4*10 Zn	c	20,000	8,91	65,001	62,40	3,12	17,85
0965 06*025ZN	DIN 965 M6*25 Zn	c	5,000	28,03	64,999	49,05	9,81	30,00
0965 06*030ZN	DIN 965 M6*30 Zn	c	5,000	31,71	65,000	55,50	11,10	33,60
			48,750			1.190,66		

21823

Drinska 31

<kraj>

Centar vijaka d.o.o.

Primka 426

Stranica: 1

www.centarvijaka.hr

Prilog 1: Primka

Izvor: interna dokumentacija poduzeća

NEXION S.P.A. Glavna podružnica Zagreb
 Rapska 46b
 10000 Zagreb

Račun 549/PP1/1

Račun

Datum računa 04.12.2020 Šifra kupca 180 PDV ID: BR./OIB 65658591819 Broj otpremnice 549 Datum isporuke 04.12.2020 Dostupće računa 03.01.2021

Stavke

Šifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	Količina	PDV %	Cijena	Iznos	Rabat%	Iznos rabata	Iznos
4000588	Čavli šaržirani na žici 25/46 4000588	MIL	43,200	25,00	34,00	1.488,80	0,000	0,00	1.488,80
7505A04050ZN	Vijak DIN 7505A 4x50 Zn 2-04045	c	400,000	25,00	10,12	4.048,00	20,000	-809,60	3.238,40
			443,200			5.516,80		-809,60	4.707,20
						PDV:25% (Osn:4.707,20 kn)			1.176,80
						Ukupno kn:			5.884,00
Obračun prema naplaćenju naknadi									

Fiskalizacija računa

Način plaćanja Transakcijski račun 1 Označa operatera 1 Datum 04.12.2020 Vrijeme 10:38:06

Potpis

»
 Filip Jurmanović

22247	Drinska 31	<kraj>
Centar vijaka d.o.o.	Račun 549	Stranica: 1
www.centarvijaka.hr		

Prilog 2 : Račun

Izvor: interna dokumentacija poduzeća

REKLAMART d.o.o.
Sv.L.B.Mandića 111d
31000 Osijek

Otpremnica 553

Datum
08.12.2020

Veza dokument

Broj porudbe Datum porudbe
252 08.12.2020

Kupac

Šifra Naziv kupca Mjesto Hp broj Ulica I broj PDV ID, BR./OIB
11 REKLAMART d.o.o. Osijek 31000 Sv.L.B.Mandića 111d 73375558703

Artikli

Šifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	PDV %	Količina
0931 10*070Z8	DIN 931 8.8 M10*70 Zn c	25,00	0,080	0,080
0931 10*080Z1	DIN 931 10.9 M10*80 Zn c	25,00	0,080	0,080
0985 10 ZN8	DIN 985/8 M10 Zn c	25,00	0,120	0,120
0985 10 ZN10	DIN 985/10 M10 Zn C	25,00	0,120	0,120
				0,400

Potpisi

»
Filip Jurmanovic

»
Preuzeo:

22277

Drinska 31

<kraj>

Centar vijaka d.o.o.

Otpremnica 553

Stranica: 1

www.centarvijaka.hr

Prilog 3: Otpremnica

Izvor: interna dokumentacija poduzeća

ORTEO d.o.o.
 Jablanova 14
 31000 Osijek

Ponuda 143

Datum ponude
06.07.2020

Kupac

Šifra Naziv kupca Mjesto Hp broj Ulica i broj PDV ID BR./OIB Fax
216 ORTEO d.o.o. Osijek 31000 Jablanova 14 07267105283

Stavke

Šifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	Količina	PDV %	Cijena	Iznos	Rabat%	Iznos rabata	Iznos
09611605015F1	DIN 961 10,9 M16*50*1,5 Fe	c	0,120	25,00	627,00	75,24	15,000	-11,29	63,95
0985 16*1,5Z1	DIN 985/10 M16*1,5 Zn	c	0,120	25,00	1.066,50	127,98	15,000	-19,20	108,78
0125 170 A ZN	Pod. A DIN 125 A 17 za M16 Zn	c	0,120	25,00	43,83	5,26	15,000	-0,79	4,47
09612005015F1	DIN 961 10,9 M20*50*1,5 Fe	c	0,060	25,00	1.563,00	93,78	15,000	-14,07	79,71
0934 20*1,5F1	DIN 934/10 M20*1,5 Fe fini na	c	0,060	25,00	595,83	35,75	15,000	-5,36	30,39
0125 210 A ZN	Pod. A DIN 125 A 21 za M20 Zn	c	0,060	25,00	66,00	3,96	15,000	-0,59	3,37
7337 48*018ST	DIN 7337 4,8x18 ST/ST	c	5,000	25,00	81,87	409,35	15,000	-61,40	347,95
7337 60*018ST	DIN 7337 6*18 ST/ST	c	5,000	25,00	105,45	527,25	15,000	-79,09	448,16
					10,540	1.278,57		-191,79	1.086,78
						PDV:25% (Osn:1.086,78 kn)			271,70
						Ukupno za platiti kn:			1.358,48

Vrijedilo

Dana Datum
 7 13.07.2020

OVO NIJE FISKALIZIRAN RAČUN!

20609

<kraj>

Centar vijaka d.o.o.

Ponuda 143

Stranica: 1

www.centarvijaka.hr

Prilog 4: Ponuda

Izvor: interna dokumentacija poduzeća

SVE - PROM d.o.o
Markuševačka cesta 183
10040 Zagreb

Narudžba 22

Datum narudžbe
12.11.2020

Dobavljač

Šifra	Naziv dobavljača	Mjesto	Op broj	Ulica i kbr.	PDV ID BR./OIB
110	SVE - PROM d.o.o	Zagreb	10040	Markuševačka cesta 183	52420361911

Artikli

Šifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	Količina	Cijena	Vrijednost
02030004018	Svrdlo SDS+4C 10*310/250	kom	10,000	37,03	370,30
PH225 SP	BIT PH 2* 25 MM	kom	50,000	2,49	124,50
PH225 GR SP	BIT PH 2*25MM S GRANIČ	kom	20,000	3,40	68,00
RP1151ATTIN	REZ. INOX ATTACK 115*1*22	kom	50,000	3,39	169,50
LBD11540DR	LAMEL INOX 115*22 40 DRO.	kom	10,000	10,14	101,40
			140,000		833,70

21996

<kraj>

Centar vijaka d.o.o.

Narudžba 22

Stranica: 1

www.centarvijaka.hr

Prilog 5.: Narudžba

Izvor: interna dokumentacija poduzeća